

Delårsrapport med prognos 2 2020

Programnämnd barn och utbildning

Beslutad av Programnämnd barn och utbildning, den 1 oktober 2020

Dokumentansvarig på politisk nivå: Programnämnd barn och utbildning

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Programdirektör barn och utbildning

Innehåll

1. Förslag till beslut	2
2. Programdirektörens bedömning och analys	3
2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens prognos	3
2.2 Händelser av väsentlig betydelse.....	4
2.3 Förväntad utveckling	5
3. Sammanfattande iakttagelser för programområde Barn och utbildning	7
4. Uppföljning av nämndens verksamhet och utveckling	8
4.1 Målområde 1	9
Örebroare i sin fulla kraft.....	9
4.2 Målområde 2.....	10
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet.....	10
4.3 Målområde 3.....	12
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro.....	12
4.4 Målområde 4.....	13
Örebro skapar livsmiljöer för god kvalitet	13
4.5 Målområde 5.....	15
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god	15
biologisk mångfald	15
4.6 Målområde 6.....	16
Hållbara och resurseffektiva Örebro	16
4.7 Politiska prioriteringar.....	19
5. Programnämnd barn och utbildningsresurser	20
5.1 Programnämndens resurser	20
5.2 Effektivisering	22
5.3 Programnämndens egen verksamhet	23
5.4 Driftnämndernas ekonomiska resultat	25
5.5 Kostnadsutveckling	30
5.6 Investeringar.....	31
6. Fem år i sammandrag	33
7. Servicegarantier	34
8. Inriktningar och åtaganden	35
9. Bilagor	37

1. Förslag till beslut

En sammanställning av programområdets ekonomi per den 31 december 2020.

Programområde barn och utbildning prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 25,2 miljoner kronor varav 4,1 miljoner kronor är hänförligt till intraprenaderna. Resultatet exklusive intraprenaderna uppgår till en negativ budgetavvikelse på 21,1 miljoner kronor. Det ekonomiska läget för programområde barn och utbildning är mycket ansträngt. Totalt bedöms det finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet, men det kommer krävas åtgärder på både nämnds- och verksamhetsnivå.

Våren har till stora delar präglats av Coronapandemi och alla verksamhetsformer från förskola till gymnasieskola har fått ställa om och anpassa sig till rådande omständigheter och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Arbetet med att trygga kärnuppgiften och nå målen fortsätter under hösten.

De största utmaningarna för programområdet är att samtliga nämnder ska ha en ekonomi i balans och att kunskapsresultaten ska stärkas. Det handlar om att kunna erbjuda en så bra och trygg skolgång som möjligt, från förskola till gymnasieskola, för att alla barn och elever ska kunna utvecklas och få möjlighet till ett bra framtida liv.

Örebro är en storstad tillika tillväxtkommun vilket påverkar programnämnd barn- och utbildning genom att kommunen kommer att ha stora behov under flera år framåt med att tillskapa nya förskole- och skolplatser och säkra kompetensförsörjningen.

Samspelet och samarbetet i kommunen är en viktig förutsättning för att lyckas med programområdets uppdrag. Programnämnden verkar också i en övergripande roll som tillväxtmotor och ansvarig för att bidra i regional och nationell utveckling tillsammans med HR avdelningen inom Kommunstyrelseförvaltningen och övriga programområden.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till Programnämnd barn och utbildning

1. Delårsrapport med prognos 2 för 2020 antas.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering.
3. Det ekonomiska resultatet för programområde barn och utbildning följs fortsatt under året upp i månatliga rapporter till Programnämnd barn och utbildning.

2. Programdirektörens bedömning och analys

De ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset är fortsatt svåra att bedöma. Nämndernas förvaltningar har i uppdrag att planera för olika händelseutvecklingar av coronapandemin med hjälp av scenarier framtagna av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

För att få en gemensam bild av läget har vi i denna ”Delårsrapport med prognos 2” gjort ett antal kommungemensamma antaganden att förhålla sig till. Med dessa som utgångspunkt har prognosen anpassats till den verksamhet som nämnden har, grundat på försiktighetsprincipen.

För de verksamheter där den ekonomiska effekten av coronapandemin för helåret inte är känd gör vi i prognosen ett antagande om att nuvarande situation håller i sig året ut. Vi utgår då ifrån verksamhetens hittills kända ”coronaeffekt” fram till och med augusti månad för att uppskatta kommande månader och korrigerar med en uppskattning av kommande ekonomiska effekter.

Nämnderna redovisar de merkostnader och intäktsbortfall som uppskattas för året med anledning av coronapandemin. En samlad prognos av hittills aviserade statsbidrag ”förordning om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19” görs på kommunövergripande nivå. Ersättningen för sjuklönekostnader som kommunen hittills fått från skatteverket fördelas ut till nämnderna för perioden april-juli i augusti.

2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens prognos

Utifrån de uppdrag som åligger Programnämnden i enlighet med reglementet och som spänner från myndighetsutövande till strategisk skolutveckling har det under hänt en del under året. Trots avbrott och omprioriteringar under våren, utifrån Coronapandemin, kan konstateras att många uppdrag är omhändertagna liksom ett stort antal frågor som också tillkommit sedan årsskiftet.

Programområde barn och utbildning prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 25,2 miljoner kronor varav 4,1 miljoner kronor är hänförligt till intraprenaderna. Resultatet exklusive intraprenaderna uppgår till en negativ budgetavvikelse på 21,1 miljoner kronor. Det ackumulerade resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt inom förskola och grundskola. Fortsatt skiljer sig det ekonomiska resultatet åt mellan enheterna. Ett antal grundskolor behöver använda eget kapital för att täcka årets negativa budgetavvikelse.

Det ekonomiska läget för programområde barn och utbildning är mycket ansträngt. Verksamheterna arbetar med att få en ekonomi i balans både utifrån den negativa budgetavvikelsen som programområdet gick in med i 2020 men också årets effektiviseringsuppdrag som uppgår till 2,0 procent, motsvarande 63,6 miljoner kronor. En del av effektiviseringsuppdraget avser riktat effektiviseringsuppdrag på inköp som motsvarar 15,3 miljoner kronor. Nuvarande nivå på effektiviseringen upplevs som alltför stor för programområdet samtidigt som vi inte anser oss fått efterfrågat stöd från Upphandlingsenheten.

Det ökade antalet barn och elever i förskola och skola har lett till att nya lokaler tillskapats. Det har också funnits behov av renovering av lokaler samt ersättning av uttjänta byggnader. Under perioden 2015–2020 har kostnaderna för lokaler inom förskola och skola ökat från cirka 320 miljoner kronor år 2015 till cirka 640 miljoner kronor som är den budgeterade kostnaden för år 2020 vilket motsvarar en ökning på 100 procent. Under motsvarande period har barn- och elevantalet ökat med cirka 10 procent vilket innebär att kostnaden per barn och elev har ökat med cirka 79 procent.

Några av de effekter av Coronapandemin som programområdet ser i dagsläget är högre vikariekostnader samtidigt som kostnaderna för månadsavlönade sjunkit för samma period, uteblivna intäkter från restauranger och dagvård inom Vård och omsorg, uteblivna intäkter som är hänförliga till stängda gymnasieskolor vilket också innebär minskade livsmedelskostnader och vikariekostnader, minskade intäkter för studiehandledning under del av våren då studiehandledare har stöttat andra delar i verksamheten, minskade föräldraavgifter från vårdnadshavare som har barn i förskola och fritidshem samt ökade kostnader för begränsad samplanering av skolskjutsar. Programområdet har fått statsbidrag för merkostnader på 11,2 miljoner kronor samt ersättning för sjuklönekostnad från Skatteverket för perioden april till juli i augusti. Sammanfattningsvis ser kommunen att det inte påverkat ekonomin på kort sikt men det kan bli konsekvenser på lång sikt som vi inte känner till nu.

Totalt bedöms det finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet, men det kommer krävas åtgärder och ställningstagande på både kommun-, nämnd- och verksamhetsnivå. Insatser behövs på alla nivåer inom programområdet för att få en långsiktig hållbar ekonomi. Bedömningen i övrigt är att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för att få en ekonomi i balans samt att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och enheter.

Programnämnden ska säkerställa likvärdig förskola och skola för alla barn och elever oavsett huvudman och därför ska mer tid läggas på uppföljnings- och analysarbete. Under hösten påbörjas även arbetet med översyn av ett antal resursfördelningsmodeller.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Våren har till stora delar präglats av Coronapandemi och alla verksamhetsformer från förskola till gymnasieskola har fått ställa om och anpassa sig till rådande omständigheter och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Alla har arbetat intensivt för att trygga kärnuppdragen och nå målen, genom en god samverkan i kommunen och med Region Örebro län.

Från och med den 1 september 2020 publicerar Skolverket enbart statistik på riksnivå och uppgifter som kan härledas till enskilda skolor är numera belagda med sekretess¹. Detta efter en dom i Kammarrätten som innebär att uppgifter från SCB om exempelvis fristående skolors flöde, betygssättning och sammansättning av elever ska omfattas av sekretess. Skolverket menar att lika villkor ska gälla för kommunala och fristående och därmed kommer heller inte statistik om kommunala skolor vara tillgänglig. Detta gäller även förskolor och fritidshem. Den nya praxis som gäller kommer att ha en negativ inverkan på kommunernas möjligheter till kvalitetsarbete inom skolverksamheten.

¹ Som exempel på sådant som Skolverket inte längre bistår kommunerna med är resultat med hänsyn till socioekonomiska faktorer, andel legitimerade lärare, genomströmning i gymnasieskolan m.m.

Framförallt eftersom kommunerna inte kommer att ha tillgång till annat statistikunderlag än det som går att hämta i sina egna system. Den nya bestämmelsen kan också påverka vilka typer av uppgifter som får presenteras i de egna underlagen, både för kommunala och fristående verksamheter. Utgångspunkten är dock även fortsatt att ett offentliggörande av en uppgift ska medföra att en enskild riskerar att lida men av detta, för att sekretess ska tillämpas. Barn- och utbildningsområdet kommer att följa frågan fortlöpande. Tills vidare innebär dock ändringen att uppgifter som kan härledas till enskild verksamhet inte kommer att publiceras i offentliga styrdokument. Den statistik som ligger till grund för resursfördelning påverkas dock inte.

2.3 Förväntad utveckling

Programområde barn- och utbildning är inne i ett expansivt skede vilket till stor del beror på att Örebro är en tillväxtkommun. Antalet barn och elever ökar i alla åldersgrupper vilket leder till att nya förskole- och grundskoleplatser behöver tillskapas. När kommunen växer innebär det också att kostnader för skolskjuts, elevresor, specialskolor, mm ökar. Det finns ett fortsatt behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av lokaler vilket ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras.

Kommunerna står inför stora utmaningar och i den så kallade Kommunutredningen Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget, SOU 2020:8, konstateras att

“...de demografiska förändringarna, med en ökande befolkning i främst storstadskommuner och täta kommuner nära en större stad med fler barn och unga, får stora effekter för kommunernas kostnads- och personalmässigt stora verksamheter, framför allt skola, förskola, äldreomsorg samt individ- och familjeomsorg. Det handlar om svårigheter att rekrytera personal till de olika verksamheterna men också om ett ökat behov av investeringar i och underhåll av verksamhetslokaler samt ökande driftskostnader.”

Lokalförsörjningsplaneringen och investeringsprogrammet visar på behovet av lokaler för planperioden. Behov finns av ytterligare prioriteringar bland annat utifrån vad lokalkapacitetsutredningen visade genom att möjliggöra fler elever i befintliga lokaler. Det leder till minskade investeringar för kommunen vilket är ett uppdrag till Programnämnderna utifrån Budgetdirektivet 2021-2023. Samarbeten och samordning inom kommunen och med bolagen är en förutsättning för lokalförsörjningsprocessen men också för att dämpa kostnadsutvecklingen. Samarbete med fristående aktörer och planering utifrån kommande etableringar av nya fristående skolor och förskolor måste vägas in i kommunens planering.

Volympotten, som Programnämnden tilldelas i budgeten för ett förändrat antal barn och elever, behöver ha en utformning så att det blir tydligt för både Kommunstyrelsen och Programnämnd barn och utbildning vad som förväntas för nästkommande budgetår, men också för den strategiska långsiktiga budgetplaneringen. Om volympotten inte täcker kostnaderna för den växande staden påverkar det programområdets ekonomi genom att tilldelningen till förskolor och skolor kommer att behöva minska.

Det ekonomiska resultatet för året är en negativ budgetavvikelse, vilket innebär att programområdet har en för hög kostnadsnivå, samt att åtgärder måste göras utifrån effektiviseringsuppdraget 2020. Detta kräver ett utvecklings- och omställningsarbete på både kort och lång sikt för en långsiktig ekonomi i balans. En viktig del är att öka medvetenheten och kompetensen om resursfördelningsmodellerna i organisationen och

arbetet med ekonomi på alla nivåer. Detta förutsätter engagerade ledare och chefer som har stöd från ekonomer samt förbättrade möjligheter för chefer och ledare att följa upp sin ekonomi genom utvecklande av ekonomi- och stödsystem.

Arbetet framåt präglas av åtaganden med fokus på att skapa förutsättningar för att fler elever klarar att nå kunskapsmålen och att skapa framtidens förskola och skola där alla barn och elever ges möjlighet att nå målen. Likaså är arbetet med att öka likvärdigheten för barn och elever en mycket viktig del inom Programnämndens område. Här ligger ett antal åtaganden på de ekonomiska förutsättningarna för att förskolan och skolan i Örebro kommun ska kunna hålla hög kvalitet och utgöra en god grund för framtida yrkesverksamhet och/eller fortsatta högre studier.

Inom området digitalisering har en kartläggning genomförts som identifierat både IT-stöd samt resursuppskattning. Arbetet syftar till att bland annat ge bättre kostnads-kontroll och ett mer effektivt stöd till användarna. Under hösten påbörjas arbetet med resursättning för att kunna verkställa arbetet och stärka IT-stödet.

Programnämnden ska skapa förutsättningar för en långsiktig och strategisk kompetens-försörjning. Driftnämnderna kommer både att behöva attrahera och rekrytera med-arbetare till vissa yrkeskategorier och ämnesbehörigheter, behålla och utveckla befintlig personal för att kunna utveckla undervisning och arbetssätt, samt jobba med omställning vilket är en stor utmaning för kommunen.

3. Sammanfattande iakttagelser för programområde Barn och utbildning

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	Samverkan över program- och förvaltningsgränser under pandemin	Fortsätta utveckla samverkan för att nå högsta resursnytta och effektivitet över program- och förvaltningsgränser.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	Behov av barnomsorgsplatser tillgodosedd inom fyra månader Omställningen till distansundervisning skedde på ett bra sätt och gymnasieskolan visar goda resultat.	Måluppfyllelsen inom grundskolan Skillnader i måluppfyllelse mellan skolor och inom skolor
Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	Goda resultat i brukarundersökningen Verksamheten Bryggan har etablerats.	Fortsätta stärka trygghetsarbetet på alla nivåer
Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	Pågående arbete kring utemiljöer på förskolor och skolor	Fortsätta stärka arbetet kring utemiljöer
Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	Intresset för att arbeta utomhuspedagogiskt i skolorna har ökat under året vilket är positivt ur ett hållbarhetsperspektiv.	Arbeta för en fortsatt hållbar utveckling av lokaler, som tillgodoser behoven utan att bidra till en ökad miljö- och klimatbelastning
Hållbara och resurseffektiva Örebro	Programövergripande samarbete för att möta lokalbehov samt lokaleffektivitet Minskad investeringsnivå	Ekonomiskt resultat Lokaleffektivitet- fler elever i befintliga lokaler

4. Uppföljning av nämndens verksamhet och utveckling

Programnämnd barn och utbildning har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget,
- säkra förutsättningar för kvalitativa tjänster för medborgaren
- fördela resurser för att skapa förväntade incitament och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i verksamhetsuppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillitsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

Inom varje målområde och dess kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en beskrivning av utvecklingen inom målområdet. Nämnden har i programplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Under kapitel 8 redovisas en sammanställning av åtaganden och inriktningar samt deras status.

Strategiskt viktiga frågor där Programnämnden tydligt ska styra är arbetet med strategisk skolutveckling, strategisk lokalförsörjning och en utvecklad och väl grundad resursfördelning. Framtidens förskola och skola skapar dock inte Programnämnden ensam. Här ska förutsättningar ges inom de områden Programnämnden har att styra och verka inom och uppföljning ska säkerställa att utvecklingen går åt rätt håll.

Det huvudsakliga uppdraget för kommunen är att erbjuda välfärd, service och tjänster av hög kvalitet till kommunens invånare i livets olika skeden. För att nå dit måste kvinnor, män, flickor och pojkar, ha möjlighet till utveckling. Utbildning lägger grunden för och påverkar i hög grad människors framtida liv, både vad gäller inkomst, hälsa och sociala faktorer. Det handlar om att kunna erbjuda en så bra och trygg skolgång som möjligt, från förskola till gymnasieskola, för att alla barn och elever ska kunna utvecklas och få möjlighet till ett bra framtida liv.

4.1 Målområde 1

Örebroare i sin fulla kraft

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur och fritidslivet ska vara tillgängligt för alla

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt. Detta följs bland annat upp genom den årliga brukarundersökningen där medborgarna, i detta fall elever och vårdnadshavare, får möjlighet att ge sin bild av kvalitén på den verksamhet som bedrivs. Brukarundersökningen för 2020 genomfördes under våren och redovisades på Programnämnden i september. Överlag uppvisades goda resultat men givetvis finns variationer som behöver analyseras av respektive huvudman och dess verksamhet. Se resultat under målområde 3 och 4.

Översyner av resursfördelningsmodellerna för förskolan och grundsärskolan fortsätter under hösten i samarbete med verksamheterna. Resursfördelningen ska verka kompensatoriskt bland annat när det gäller förutsättningar utifrån socioekonomiska eller geografiska skillnader och på detta sätt skapa förutsättningar för målområdet och dess kommunfullmäktigemål.

Under våren har grunduppdraget till stor del kommit att handla om att förhålla och anpassa sig till Coronapandemin och skapa likvärdiga förutsättningar för alla huvudmän, såväl fristående som kommunala, som alla verkar för våra medborgare i samhället. Ett närmare samarbete har utvecklats mellan programdirektör och huvudmännen där allt från att säkra upp vid en eventuell hög sjukfrånvaro i verksamheten, planering för en eventuell skolstängning, till tillgången till information översatt till flera språk, varit frågor att hantera. Detta samarbete behöver fortsätta stärkas, inte bara i frågor som rör pandemin, utan i skolfrågor som berör barn och elever i kommunen oavsett huvudman, för att bidra till målområdet.

4.2 Målområde 2

Lärande, utbildning och arbete genom hela livet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 2	Uffall 2018	Uffall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Behov av barnomsorgsplats tillgodosedd inom fyra månader	100	100	100	100
Läskunnighet i år 1, kommunal huvudman*, andel	F 91 P 87 T 89	F 94 P 89 T 91	F 94 P 89 T 91	Öka
Andel elever som når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, år 9, kommunal och fristående huvudman	F 82,4 P 78,2 T 80,2	F 82,3 P 81,1 T 81,7	F 83,2 P 80,0 T 81,6	Öka
Andel elever med gymnasieexamen inom fyra år, kommunal och fristående huvudman**	76	77,6	Till årsberättelse	Öka

*Statistik kan endast i dagsläget tas fram i kommunal verksamhet

** Statistik kan ej redovisas per kön

**Avser elever som påbörjade en utbildning för fyra år sedan, i Örebro kommun, oavsett huvudman. Kan tas fram under förutsättning att resultaten redovisas nationellt.

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Våren har till stora delar präglats av Coronapandemi och alla verksamhetsformer från förskola till gymnasieskola har fått ställa om och anpassa sig till rådande omständigheter och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Alla har arbetat intensivt för att trygga kärnuppdragen och nå målet genom en god samverkan i kommunen och med Region Örebro län. Kommunens centrala krisledningsstab har tillsammans med förvaltningarnas staber och verksamheter löst de utmaningar man ställts inför med fokus på medborgarnas behov. Kontinuitetsplaneringar har gjort för att säkra personaltillgång och service till medborgarna.

Förskolans rektorer har organiserat sina verksamheter utifrån sina lokala förutsättningar för att undvika smittspridning men ändå med fokus på grunduppdraget. Vårdnadshavare i Örebro kommun har fortsatt kunna erbjudas plats i barnomsorg inom de 4 månader som lagen föreskriver. Detta skapar goda förutsättningar för vårdnadshavares barnomsorgsbehov vid studier eller arbete.

Grundskolan har haft stort fokus på eleverna i årskurs 9 under våren för att tillgodose undervisning samt möjligheten att nå behörighet till gymnasiet. Det är fortfarande för många elever som inte når behörighet till gymnasieskolan. Andel elever som når behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, år 9, både kommunal och fristående huvudman ligger på 81,6 %, ungefär samma nivå som föregående år. Flickor har något högre resultat än pojkar generellt. För den kommunala grundskolan prioriteras framåt att utveckla analysen av resultat på huvudmanna- och enhetsnivå genom det systematiska kvalitetsarbetet. Fokus ligger även på lärarnas förutsättningar att bedriva god undervisning och en kompetensförsörjning som ska säkra tillgången på arbetskraft. Det främjande och förebyggande arbetet i skolan ska stärkas genom en likvärdig barn- och elevhälsa utifrån elevernas olika behov av stöd samt skolornas trygghetsarbete. Närvaron har uppmärksammats ytterligare under våren och nu i höst införs ett gemensamt närvarosystem för samtliga kommunala grundskolor, vilket ska leda till en bättre översikt och förutsättningar för främjande och förebyggande arbete.

För gymnasieskolans del skedde under våren en stor omställning då verksamheten med mycket kort varsel växlade om till distansundervisning. I dagsläget ses inte att måluppfyllelsen när det gäller andel elever med en gymnasieexamen påverkats nämnvärt av övergången till distansstudier hos den kommunala huvudmannen. Det som kan konstateras är att det har varit yrkesprogrammen som haft störst utmaningar i att genomföra undervisning på distans. I övrigt har generellt sett den största utmaningen varit att stötta de elever som har svårt att hitta egna strukturer för studierna. Sociala relationer är svårare att etablera och upprätthålla när undervisningen sker på distans än i det fysiska klassrummet. Elevernas studieresultat och arbetsmiljö har följts upp under distanstiden och skolorna har jobbat metodiskt och effektivt med eleverna.

En stor utmaning för verksamhetsområde barn och utbildning är att utjämna de klyftor som finns. Skillnaden mellan Örebros skolor är stora både vad gäller måluppfyllelse men också gällande elevernas socioekonomiska bakgrund. En ökad blandning av elever är önskvärd både ur ett integrationsperspektiv men också kopplat till måluppfyllelse och skolans demokratiuppdrag. Denna utmaning handlar om att både stödja skolornas inre organisation men också arbeta bredare tillsammans med andra verksamheter och externa aktörer för att stödja och stimulera elevers möjlighet att lära sig. Det bredare arbetet bör inte begränsas till att enbart handla om verksamheten inom barn och utbildning. Det behöver även inkludera till exempel socialtjänst, hälso- och sjukvård och centrala resurser på Örebro kommun för att på så sätt skapa en helhetsbild av barnets/ elevens samlade behov av stöd och hjälp. Insatser på andra håll, till exempel inom Programnämnd samhällsbyggnad samt kommunala bolag, med syfte att lyfta socioekonomiskt svagare områden, är också viktigt. Det pågår och har påbörjats förebyggande arbeten inom och mellan programområdena och även med Region Örebro län, men detta måste stärkas ytterligare.

Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025 fortsätter med både forskningssatsningar och övergripande satsningar vilket ska bidra och ge energi åt ett brett skolutvecklingsarbete där barn och elevers lärande står i centrum och därigenom öka barn och elevers kunskap och måluppfyllelse. Skolutvecklingsarbetet vänder sig till både kommunala och fristående huvudmän. Läs mer om Topp 25 på webbsidan pedagog.orebro.

Arbetet med att utveckla lek- och lärmiljöer inom förskolan sker, när det handlar om programnämndens uppdrag, bland annat inom ramen för arbetet med konceptförskolan och kopplat till verktyget för utemiljövärde. Det sistnämnda är ett verktyg som används för att bedöma gårdarnas kvalitet till exempel när det handlar om hur man ska bedöma tillgången på friyta. När det handlar om mer detaljerade insatser kopplat till lek- och lärmiljöer sker det mesta inom huvudmannens uppdrag.

Inom området digitalisering har en kartläggning genomförts som identifierat både IT-stöd samt resursuppskattning. Arbetet syftar till att bland annat ge bättre kostnads-kontroll och ett mer effektivt stöd till användarna. Under hösten påbörjas arbetet med resurssättning för att kunna verkställa arbetet och stärka IT-stödet. En förstudie är påbörjad gällande ett IT-stöd för kunskapsuppföljning över tid vilket är ett mycket efterfrågat stöd och prioriterat från styrgruppen för digitalisering lärande. Utifrån detta har andra utvecklingsområden fått nedprioriteras.

4.3 Målområde 3

Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande insatser och förebyggande arbete

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroende-framkallande medel ska minska

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 3	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel vårdnadshavare som uppger att deras barn känner sig trygga i förskolan, kommunal och fristående huvudman	F 97 P 97 T 97	F 97 P 96 T 96	F 98 P 97 T 97	90-100
Andel elever som känner sig trygga i skolan, (sammanställning år 3,5,8) kommunal och fristående huvudman	F 89 P 89 T 89	F 89 P 91 T 89	F 89 P 92 T 90	90-100
Andel elever som känner sig trygga i skolan, gymnasieskolan kommunal och fristående huvudman	F 92 P 94 T 92	F 90 P 91 T 90	F 91 P 91 T 90	90-100

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt, bland annat genom verksamheter inom Centralt skolstöd såsom Centrum för samverkan (Samba), NP-resurs och samverkan och specialpedagogisk kompetens. Det senaste tillskottet är verksamheten Bryggan som erbjuder ett samlat stöd för skolundervisning och behandling under ett och samma tak och är samägt av Programnämnderna barn och utbildning och social välfärd. Bryggan har precis gått från projektform till ordinarie verksamhet.

2019 genomfördes en organisationsförändring på Centralt skolstöd och en utvärdering av den nya organisationen sker under hösten. Arbetet med att sätta en struktur för tidiga insatser för individer i behov av stöd, sker också under hösten. Utifrån pandemin har detta arbete inte kunnat prioriteras under våren.

Trygghetsarbetet spelar en viktig roll på förskolor och skolor och upplevelsen av trygghet mäts årligen i den gemensamma brukarundersökningen. Även om andelen barn och elever som upplever sig trygga, generellt sett håller en jämn och hög nivå, pågår arbetet med att alla ska uppleva sig trygga i förskolan och skolan. Det är precis som med kunskapsresultaten bland eleverna, stora variationer mellan och inom enheterna. Därför är det av största vikt att varje enhet analyserar sina resultat utifrån flera perspektiv såsom åldrar och könsuppdelad statistik. Som exempel kan nämnas att förvaltningen förskola och skola, genom sin centrala trygghetsgrupp, arbetar målinriktat med att kunskapshöja skolornas trygghetsteam och utveckla analysen gällande trygghet i relation till målpuppfyllelse för att stödja huvudmannens i dess samlade bedömning.

Det som behöver bevakas framöver är de effekter Coronapandemin har när det gäller exempelvis psykisk ohälsa och här behöver samarbetet mellan programområdena stärkas för att möta medborgarnas olika behov som kan uppkomma.

Programområdet arbetar med trygga skollokaler inom ramen för det ordinarie lokal-försörjningsarbetet. Trygghets- och säkerhetsaspekten är en central del vid både ny- och ombyggnation, både genom direkta myndighetskrav men också genom det sätt man planerar skollokaler och skolgårdar genom lokal- och funktionsprogram. Som exempel kan det handla om god belysning, säkra utrymningsvägar, fungerande skalskydd och en trygg trafikmiljö. Men det handlar också om att hela tiden arbeta förebyggande, till exempel genom att systematiskt identifiera kritiska platser på skolgården för att kunna styra resurser till de ställen där det behövs som mest.

4.4 Målområde 4

Örebro skapar livsmiljöer för god kvalitet

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommuns invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 4	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Andel vårdnadshavare som är nöjda med sitt barns verksamhet i förskolan, kommunal och fristående huvudman	F 92 P 92 T 91	F 93 P 91 T 92	F 94 P 93 T 93	90-100
Andel elever som är nöjda med sin skola, (sammanställning år 3,5,8) kommunal och fristående huvudman	F 80 P 80 T 79	F 80 P 80 T 80	F 81 P 80 T 80	Öka
Andel elever som är nöjda med sitt program, (sammanställning gymnasieskolan) kommunal och fristående huvudman	F 84 P 83 T 83	F 84 P 82 T 82	F 84 P 84 T 84	Öka

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt och följer upp arbetet genom bland annat den årliga brukarundersökningen. Årets resultat visar på en ökning av nöjdhet bland vårdnadshavare inom förskolan och elever på gymnasieskolan. Inom grundskolan ses samma resultat som tidigare år. Nöjdheten syftar både till verksamhetsinnehåll, lokaler med mera, därför är det, som tidigare påpekats, viktigt att varje verksamhet själva tar tillvara på

resultaten för att kunna arbeta vidare med utvecklingsområden på den egna förskolan eller skolan.

Utvecklingsarbetet gällande lokaler sker i samarbete med lokalstrategier om förskole- och skolmiljöer (både inom- och utomhusmiljöer) samt hållbarhetsstrategier när det gäller folkhälsofrågor. Läs mer om lokalförbättringsarbetet under målområde 6.

4.5 Målområde 5

Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema förhållanden och ett förändrat klimat

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Örebro kommuns arbete för en minskad klimatpåverkan syftar till att tillgodose en god och säker framtid för kommande generationer. I det arbetet behöver Programnämnd barn och utbildning, bland annat i samverkan med Futurum och Programnämnd samhällsbyggnad, arbeta för en fortsatt hållbar utveckling av lokaler, som tillgodoser behoven i en växande befolkning utan att bidra till en ökad miljö- och klimatbelastning. Även fortsättningsvis behövs säkerställas att alla barn och elever som finns inom utbildningsverksamheterna får tillgång till den handlingskompetens och kunskap som krävs för att kunna vara med och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Inom kommunen finns exempelvis Kretsloppslandet och Naturskolan som stöd till skolor och förskolor i deras arbete för att uppmuntra och skapa förståelse för en hållbar livsstil. I spåren av coronapandemin har dessutom intresset för att arbeta utomhuspedagogiskt i skolorna ökat under året. En positiv effekt ur ett hållbarhetsperspektiv, då forskning pekar på att utomhuspedagogiska arbetssätt främjar en hållbar livsstil. Utifrån kommunens arbete för en giftfri barnverksamhet kan verksamheternas arbete ha en kortsiktig negativ effekt på målet om minskat avfall, då en del av arbetet handlar om att rensa ut och slänga leksaker och produkter som utifrån ett kemiskt perspektiv inte bör finnas i en barnverksamhet. Medel för inköp av nya, giftfria produkter utifrån de centralfinansierade målen i strategi för Giftfritt Örebro, har i år delats ut till skolor med förskoleklass, RH (rörelsehindrade elever) samt grundsärskoleverksamhet.

4.6 Målområde 6

Hållbara och resurseffektiva Örebro

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndöverskridande för att nå högsta möjliga resursnytta

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetens och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Indikatorer för att följa utveckling inom målområde 6	Utfall 2018	Utfall 2019	Prognos 2020	Målvärde 2020
Ekonomisk avvikelse för programområde Barn och utbildning, miljoner kronor	-81,0	-6,7	-25,3	+/- 0
Ekonomisk avvikelse för egen verksamhet, miljoner kronor	-58,5	- 5,5	-8,6	+/- 0
Lokalt nyttjande per barn i förskola, kvm per barn, kommunal regi	-	-	12,4	Ta fram
Lokalt nyttjande per elev i grundskola, kvm per elev, kommunal regi	-	-	16,8	Ta fram
Lokalt nyttjande per elev i gymnasieskola, kvm per elev, kommunal regi	-	-	20,3	Ta fram

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

Programnämnd barn och utbildning står inför stora ekonomiska utmaningar de kommande åren som har stor koppling till Örebro som tillväxtkommun med ett invånarantal som ökar vilket medför behov av fler förskole- och skolplatser.

Nybyggnation av bostäder kommer främst att ske centralt och i centrala ytterområden.

Antalet barn i förskolan förväntas marginellt minska under kommande år men förväntas öka igen från 2023 och då med mellan 100 - 200 barn per år. Motsvarande ökning för grundskolan är i åk F – 6 i snitt 122 elever per år och 90 elever i åk 7 – 9. För gymnasieskolan ses en årlig ökning om cirka 100 elever fram till 2022 och cirka 150 elever från år 2023 fram till 2029.

Den strategiska lokalförsörjningsplaneringen och investeringsprogrammet lägger grunden för arbetet med kommande års lokalplanering. Utmaningen är stor, inte minst ekonomiskt och det krävs samspel och ansvar från hela kommunkoncernen för att klara av utbyggnaden och de kostnadskonsekvenser detta medför på både kort och lång sikt men också ett effektivt lokalutnyttjande samt att kommunen inte bygger mer än behovet visar. En möjlighet är utvecklade samarbeten mellan bolagen och mellan programområden avseende t.ex. friytor, bibliotek och idrottshallar.

Lokalförsörjningen styrs av den lokalförsörjningsplanering som, kopplad till investeringsprogrammet, revideras, uppdateras och beslutas av nämnd årligen. En revidering av det beslutade funktionsprogrammet pågår. Varje beställning av ny- eller ombyggnation av förskolor och skolor har sin grund i den strategiska lokalförsörjningsplaneringen. Förskolor byggs idag enligt konceptet Framtidens Förskola 2.0. Utvärderingar görs kontinuerligt och framöver kommer 2.0 vidareutvecklas till 3.0 och största förändringen är att det blir ytterligare en avdelning för att det ska bli jämnt antal avdelningar. En översyn av äldre, och framför allt mindre, förskolor kommer att göras för att anpassa antal förskoleplatser till det behov som finns. Ett arbete pågår nu med att ta fram en konceptskola. En grundskola byggd utifrån ett koncept ger en enklare hantering i både förankrings- och byggprocessen vilket kan minska kostnader samt att det blir enklare att budgetera för investeringen och drift inför varje enskilt objekt.

Ett arbete har också påbörjats med att se över hur organisationen för gymnasiet ska se ut och hur befintliga lokaler kan rymma den förväntade elevökningen. Det kan innebära att skollokaler behöver ställas om och förändras, processen är delvis påbörjad. Det finns ett stort behov av att renovera och anpassa kök i förskolor och skolor utifrån arbetsmiljöåtgärder och behov av ökad produktion.

I det beslutade budgetdirektivet för 2021-2023, får Programnämnderna i uppdrag att fortsätta revidera och minska investeringsprogrammet. Detta syftar till att minska hyreskostnaderna för Programnämnden och frigöra resurser till verksamheterna istället.

Under året pågår ett antal åtaganden inom ramen för målområdet såsom att fortsatt följa kostnadsutvecklingen av skolskjuts/elevresor samt planering för sökande och nyttjande av statsbidrag. En enhetlig process för interkommunala ersättningar inom förskola och skola är utarbetad vilken förenklar administrationen och skapar tydlighet för mottagaren. På sikt är det önskvärt med ett systemstöd i detta arbete för ytterligare effektivisering.

Uppdraget med att se över möjligheter att ta in barnomsorgsintäkter från vårdnadshavare fristående förskolor och pedagogisk omsorg samt möjligheten att ha en gemensam kö- och antagningsprocess återupptas igen efter vårens pandemiavbrott.

Programnämnden verkar i en övergripande roll som tillväxtmotor och ansvarig för att bidra i regional och nationell utveckling tillsammans med HR avdelningen inom Kommunstyrelseförvaltningen och övriga programområden. Inom programområde Barn och utbildning genomfördes i januari en dialogträff mellan drift- och programnämndsordförande samt tjänstemän i Örebro kommun för att tydliggöra roller, uppdrag och gemensamma utmaningar inom området kompetensförsörjning. Dialogen handlade om hur Örebro kommun skapar bästa förutsättningarna för våra barn och elever att komma ut i arbetslivet, och kanske bli en av våra medarbetare förlängningen, hur vi som kommun arbetar med kompetensförsörjningsperspektivet från präo i årskurs 8 till anställning. Dialogen handlade också om vad programområdets gemensamma uppdrag är inom kompetensförsörjning och hur nämnderna kan bidra till varandras uppdrag, samt vikten av att marknadsföra våra arbeten och framföra våra kompetens-

försörjningsbehov till utbildningsaktörer. Under resterande av våren 2020 blev fokuset på kompetensförsörjningsfrågorna förändrat med anledning av Coronapandemin, och bestod av kontinuitetsplanering tillsammans med interna och externa aktörer för att säkra att verksamhet skulle kunna bedrivas trots stort personalbortfall.

För att Programnämnden ska kunna säkra sitt uppdrag att tillgodose behovet av kompetens inom programområdets ansvarsområde oavsett utförare, på både kort och lång sikt behövs underlag på nuvarande och framtida kompetensbehov inom programområdets tjänsteutbud. Under våren 2019 genomförde förvaltningarna kompetensförsörjningskartläggningar som utgör ett underlag för de satsningar och inriktningar som programnämnden behöver fokusera på för den kommunala huvudmannen. Dialogen omkring dessa frågor med fristående huvudmän behöver utvecklas. Kartläggningen skulle ha förnyats under våren 2020 men blev framflyttad på grund av pandemin.

Samverkan med Örebro universitet ger förutsättningar för kompetensförsörjning genom tillgång till, och utbud av, utbildning. Dialog mellan Örebro kommun och Örebro universitet pågår på olika sätt men behöver struktureras och tydliggöras så att bästa möjliga effekt uppnås. Några nya steg till ökat samarbete med Örebro universitet har inte tagits under 2020, förutom att Örebro kommun med medel ur topp 25 2025 uppdragit åt forskare att studera lärares personalrörlighet. Forskningsrapporten kommer att presenteras under september.

4.7 Politiska prioriteringar

I Programplanen för 2020 pekade den politiska ledningen ut de prioriterade inriktningar för året. Utifrån vårens situation och den pandemi som fortfarande pågår har en genomgång gjorts av alla åtaganden och inriktningar för att sätta prioriteringar utifrån nuvarande situation. Prioriteringarna ligger inom ramen för följande inriktningar:

- Utveckla principer för ekonomistyrning som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel: Under hösten och kommande vår kommer fokus att vara översynerna av resursfördelningsmodellerna för förskola, grundsärskola och gymnasiesärskola.
- Förbättra och samordna nyttjandegraden av befintliga och framtida lokaler i Örebro kommun: Detta område är nära sammankopplat med god ekonomiska hushållning inom programområdet. Under 2019 slutställdes den rapport som den externa konsulten COWI genomfört med fokus på att undersöka lokalkapacitet i kommunens skolor. Rapporten var dock väldigt övergripande och kräver fördjupning för att bli reellt användbar. Under hösten 2020 påbörjas uppdrag enligt direktiv om att fördjupa denna utredning med fokus på ett antal enheter. Syftet med den utökade lokalkapacitetsutredningen är ett fortsatt säkerställande av hur stor lokalkapaciteten är i våra kommunala skolor, för att på så vis skapa en grund för olika prioriteringar inom lokalförsörjningsarbetet, på både kort och lång sikt. Ambitionen enligt direktivet är att rapporten ska vara klar i februari 2021.

5. Programnämnd barn och utbildningsresurser

Fördelning av medel via resursfördelningsmodeller

Förskolenämnd, Grundskolenämnd och Gymnasienämnd samt fristående huvudmän får i huvudsak sin ekonomiska tilldelning via resursfördelningsmodellerna för att bedriva verksamhet. Utöver det erhåller driftsnämnderna anslag för verksamheter som inte ingår i resursfördelningsmodellerna som är anslagsfinansierade.

Den övergripande målsättningen med resursfördelningsmodellerna är att i större utsträckning fördela resurser utifrån barn och elevers behov och att resurser fördelas likvärdigt oavsett utförare. Finansieringen av resursfördelningsmodellerna sker inom Programnämndens tilldelade budgetram. Resursfördelningsmodellerna ska också vara kompensatoriska, just för att alla barn och elever har olika förutsättningar.

En viktig uppgift för Programnämnden är att öka kunskapen om modellerna och hur arbetet med ekonomi och resursfördelning kan och ska användas. Det gäller hela styrkedjan från Programnämnd barn och utbildning till driftsnämnd och vidare till förskolor och skolor och dess chefer och rektorer.

Det finns många synpunkter och uppfattningar om resursfördelningsmodellen och dess utformning. Kommunstyrelseförvaltningens uppfattning är att det finns en allmän acceptans av de grundläggande delarna av resursfördelningsmodellen, men det finns delar av modellen som behöver utvecklas vidare. Resursfördelningsmodellerna ses kontinuerligt över med ett brett deltagande från verksamheten. Uppföljning av modellerna görs utifrån om modellerna styr mot uppsatta mål och ger önskade effekt i enlighet med de beslut som fattas av Programnämnd barn och utbildning. Under hösten och kommande vår kommer fokus att vara översynerna av resursfördelningsmodellerna för förskola, grundsärskola och gymnasiesärskola.

En utmaning är behovet av transparens i resursfördelningsmodellens uppbyggnad. Det finns behov av att följa de ekonomiska resurserna, från att resurserna kommer till kommunen och vidare ner till nämnd och enhet. Det behövs ytterligare insatser i syfte att öka förståelsen för resursfördelningsmodellerna vilket är något som ska ske i samverkan med verksamheten.

I dag har vi en resursfördelningsmodell för gymnasieskolan där Riksgymnasiet ingår. Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att öka tydligheten och transparensen i kommunens uppdrag och tilldelningen.

5.1 Programnämndens resurser

Programområdet har till och med augusti månad förbrukat 62,6 procent av tilldelad budgetram vilket kan jämföras med riktvärdet på 66,7 procent om verksamheterna har en jämn förbrukning. Motsvarande förbrukning vid samma tidpunkt 2019 uppgick till 63,8 procent och med en prognostiserad negativ budgetavvikelse på totalt 20,0 miljoner kronor. Vi arbetar i större utsträckning med att periodisera intäkter och kostnader, det vill säga att intäkter och kostnader ska belasta på rätt period.

Programområde barn och utbildning prognostiserar ett samlat negativt resultat på 25,2 miljoner kronor. En negativ avvikelse på 21,1 miljoner kronor efter inanspråktagande av intraprenadernas eget kapital.

Det ackumulerade resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt inom förskola och grundskola. Det som är skillnad i år är att enheter inom grundskolorna i större utsträckning än tidigare kommer att behöva använda sig av det ackumulerade resultat från tidigare år för att klara budget. Det är också skillnader i resultat mellan enheter.

Förskolenämnden prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 1,2 miljoner kronor, Grundskolenämnden en negativ budgetavvikelse på 9,5 miljoner kronor, Gymnasienämnden en negativ budgetavvikelse på 8,4 miljoner kronor och Programnämnden barn och utbildning en negativ budgetavvikelse på 8,6 miljoner kronor miljoner kronor.

I det ekonomiska resultatet för Förskole- och Grundskolenämnd ingår intraprenadernas negativa budgetavvikelse med totalt 4,1 miljoner. Programnämnd barn och utbildning kommer särskilt att följa nämndernas ekonomiska resultat i den ordinarie uppföljningsprocessen under året. Det sker bland annat genom den månadsrapport som är uppe i Programnämnd barn och utbildning och som ska ge nämnden aktuell ekonomisk information under året. Månadsrapporten är ett komplement till delårsrapporter och årsrapporten.

Programområdet barn- och utbildning är inne i ett expansivt skede vilket till stor del beror på att Örebro är en tillväxtkommun. Antalet barn och elever ökar vilket leder till att nya förskole- och grundskoleplatser behöver tillskapas. Att kommunen växer innebär också att kostnader för skolskjuts, elevresor, specialskolor med mera ökar. Det finns också behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av dåliga och tillfälliga lokaler. Det innebär att barn och elever ibland måste evakueras till andra skolor. Förskolor och skolor kommer att starta upp verksamhet under året och det tar några år innan skolorna har det antal elever som skolan är byggd för, vilket får ekonomiska konsekvenser initialt. Det i sin tur ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras. Skillnaderna i antalet barn och elever mellan vår och höst är stora inom både förskola och skola. Verksamheterna upplever att det är svårt att planera och anpassa sin organisation till faktorer som ett förändrat antal barn och elever, öppningar och stängningar av verksamheter, evakueringar och nybyggnationer.

Det bedöms finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet Barn och utbildning. Det kommer att krävas förbättring på både nämnd- och verksamhetsnivå och behov av ställningstagande. En viktig del är att öka medvetenheten och kompetensen om resursfördelningsmodellerna i organisationen och arbetet med ekonomi på alla nivåer. En förutsättning är att det finns engagerade ledare och chefer som har stöd från ekonomer och att förbättra möjligheten för chefer och ledare att följa upp sin ekonomi genom utvecklande av ekonomi- och stödsystem. Resursfördelningsmodellerna är levande dokument och ses kontinuerligt över så att resursfördelningen svarar mot de behov som finns hos barn och elever. Ett utvecklings- och omställningsarbete krävs för åtgärder på både kort och lång sikt samt förutsättningar och rutiner för en långsiktig ekonomi i balans.

Förutsättningarna för verksamhetsåret är att dels anpassa organisationen till följd av den negativa budgetavvikelsen från 2019 men också det generella effektiviseringskravet på 2,0 procent för 2020. Sammantaget är bedömningen att programrådets verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar uppdragen, men att insatser behövs för att få en ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och verksamheter.

Fördelning av effektiviseringskravet har skett utifrån barn- och elevpeng genom resursfördelningsmodeller och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierad verksamhet. Omprövningskravet för 2020 uppgick till 63,6 miljoner kronor. Nämnderna hanterar effektiviseringskravet på olika sätt, men när inte nämnderna inom programområdet inte har en budget i balans är effektiviseringskravet för året inte uppfyllt.

Nämnder och fristående huvudmän inom förskola och skola har till viss del kompenserats för 2020 års löneökning. Det är för de avtal som är klara i dagsläget. Budgetutrymme för de avtal som inte är klara idag återfinns under Programnämnd barn och utbildning. Fördelning av återstående medel sker när avtalen är klara.

Investeringsutrymme för inventarieinvesteringar 2020 uppgår till 45,6 miljoner kronor och bedömningen är hela utrymme inte kommer att nyttjas under året.

5.2 Effektivisering

I den budget som programområde Barn och utbildning tilldelades inför 2020 innehöll ett generellt effektiviseringsuppdrag på 25,6 miljoner kronor samt ett preliminärt riktat omprövningskrav för inköp på 15,6 miljoner kronor, totalt 40,9 miljoner kronor. Effektiviseringsuppdraget motsvarade 1,1 procent av den utgående budgetramen för programområdet 2019.

Utöver effektiviseringen från Kommunstyrelsen fanns ytterligare behov av effektivisering inom programområdet med 22,7 miljoner kronor. Det innebär för programområdet en effektivisering med totalt 63,7 miljoner kronor och motsvarar en generell effektivisering för programområdet med 2,0 procent.

Förutsättningarna för verksamhetsåret var dels att anpassa organisationen till följd av den negativa budgetavvikelsen från 2019 men också den generella effektiviseringen på 2,0 procent för 2020.

Fördelning av effektiviseringskravet har skett utifrån barn- och elevpeng genom resursfördelningsmodeller och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierade verksamheter. De kommunövergripande verksamheterna Centralt skolstöd och Myndighetsavdelningen tilldelades en effektivisering på 5,0 procent, för att värna om kärnverksamheten.

Nämnderna hanterar effektiviseringskravet på olika sätt, men när inte nämnderna inom programområdet har en budget i balans är effektiviseringskravet inte uppfyllt.

Sammantaget är bedömningen att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för att få en ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och verksamheter.

Samtliga verksamheter inom förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgeten går till personalkostnader. Verksamheten saknar idag stöd i arbetet hur det riktade effektiviseringskravet på inköp ska kunna verkställas, för att effekten inte ska påverka verksamheternas personalorganisation negativt för att anpassa verksamheten till en ekonomi i balans när effektiviseringen uteblir.

5.3 Programnämndens egen verksamhet

Programnämndens egen verksamhet har till och med augusti månad förbrukat 65,6 procent av budgetramen vilket kan jämföras med förra årets förbrukning på 66,8 procent. Om verksamheten har en jämn förbrukning ska den ligga på 66,7 procent. Programnämnden har inte en jämn förbrukning över året i dagsläget vilket är ett utvecklingsområde.

En ekonomisk sammanställning över verksamheterna inom Programnämndens egen verksamhet.

Driftnämnd Belopp i tkr	Bokslut 2019	Utfall jan-aug	Budget 2020	Återstår av budget	Förbrukn %	Prognos 2-2020	Avvik
Programnämnd	-1 277	-730	-620	110	117,8%	-1 302	-683
Programövergripande	-73 020	-69 352	-77 921	-8 569	89,0%	-104 977	-27 056
Förskola	-229 738	-152 480	-230 672	-78 192	66,1%	-228 903	1 769
Grundskola	-684 890	-454 873	-698 796	-243 923	65,1%	-695 244	3 552
Gymnasieskola	-56 377	-24 216	-20 262	3 954	119,5%	-30 240	-9 978
Särskola	7 122	3 342	11 587	8 245	28,8%	9 791	-1 796
Specialskola	-42 174	-27 847	-43 500	-15 653	64,0%	-42 200	1 300
Planeringsreserv/volymer			-47 178	-47 178		-22 889	24 289
Nettokostnad	-1 080 353	-726 156	-1 107 362	-381 206	65,6%	-1 115 964	-8 603

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Programnämnd barn och utbildning prognostiserar en negativ budgetavvikelse på totalt 8,6 miljoner kronor för egen verksamhet.

Från 2020 fortsätter den månadsvisa ekonomiska rapportering till Programnämnd barn och utbildning som ett komplement till delårsrapporter och årsrapport vilket är en del mot en ekonomi i balans. Syftet med månadsrapporten är att tidigt upptäcka avvikelser och åtgärda dessa och också kunna se att åtgärderna ger effekt.

Programnämnd

Nämnden har en negativ budgetavvikelse på 0,7 miljoner kronor vilket härleds till nämndens sammansättning som påverkar arvodeskostnaderna.

Programövergripande verksamhet

På programövergripande verksamhet förklaras den negativa budgetavvikelsen dels av beslutet att inte gå vidare med byggnationen av Tengvallaskolan. Sammanlagt är det kostnader för förgävesprojektering med totalt 13,4 miljoner kronor som belastar årets resultat och som inte förutsattes i budgeten för året. Därtill efterfrågade Programnämnd barn och utbildning en utökad ram från Kommunstyrelsen om 20,0 miljoner kronor för 2020 som inte har tillförts Programnämnden.

Det är svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av det förväntade mottagandet av nyanlända barn och unga som kommer till kommunen och som finansieras med statsbidrag. På programövergripande verksamhet förklaras del av den negativa budgetavvikelsen med minskade statsbidrag för asylsökande-, och ensamkommande barn och unga vilket är en försiktig bedömning.

Centralt skolstöd prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 2,8 miljoner kronor. Myndighetsavdelningen har haft svårare att verkställa den effektivisering som riktats mot verksamheten och prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 2,8 miljoner kronor. Sammantaget innebär det ekonomi i balans för två båda verksamheter

Budgeten 2020 för ”Skolutveckling tillsammans Topp 2025” uppgår till 4,0 miljoner kronor. Det finns hittills beslut på 2,5 miljoner kronor av de avsatta medlen vilket innebär att det återstår 1,5 miljoner kronor vid årets slut.

Avgifter inom barnomsorg

Under förra året infördes inkomstkontroll av barnomsorgsavgifter i förskola och fritidshem. Det gjordes för att säkerställa att alla vårdnadshavare betalar rätt avgift, en avgift som bestäms utifrån hushållets samlade inkomst, varken för lite eller för mycket. Årets effekthemtagning bedöms i stort sett hamna inom budgetram.

Barnomsorgsavgifter som vårdnadshavare betalar för barn i förskola och fritidshem följer hittills riktvärdet väl. Bedömningen är att avgifterna vid årets slut kommer att lämna en positiv avvikelse mot budget.

Lokalkostnader

Inför 2020 har en mer systematisk genomgång gjorts av kostnad och kostnadsfördelning för programområdets lokaler vilket bland annat innebär en regelbunden uppföljning av varje enskild fastighet vilket inte varit fallet tidigare. Under ett flertal år har lokalkostnader utgjort en osäkerhetsfaktor i det ekonomiska resultatet och det har funnits stora budgetavvikelser och väsentliga felaktigheter.

Bedömningen är att kostnader för lokaler 2020 inte avviker i någon stor omfattning mot årets budget. Risken för väsentliga avvikelser är mycket mindre än tidigare år.

Interkommunala ersättningar och köp av platser av extern huvudman

En återkommande osäkerhetsfaktor är den interkommunala debiteringen. Det finns en liten försening i faktureringen till andra kommuner för elever som väljer skolor i Örebro kommun. Det råder även en eftersläpning av interkommunala kostnader för barn och elever som väljer att gå i förskolor och skolor utanför Örebro kommun. Den samlade bedömningen är att interkommunala intäkter och kostnader, samt köp av platser hos fristående huvudmän och institutioner utanför kommun, totalt innebär det en negativ budgetavvikelse för året.

Skolskjuts/elevresor och köp av plats i specialskolor

Ett ökat antal barn och elever medför ökade behov av skolskjuts/elevresor och behov av platser i specialskolor och andra lösningar för elever med behov av särskilt stöd.

Kostnader för skolskjuts/elevresor påverkas förutom volymökning också av förändringar i prissättning från Region Örebro län som samordnar alla resor. Inför 2020 har en taxehöjning skett om åtta procent vilken fått ett direkt genomslag i nämndens kostnader. Till följd av Coronapandemin har Region Örebro län tillfälligt valt att begränsa samplanering av skolskjutsar. Bedömningen innebär en kostnadsökning på totalt 2,5 miljoner kronor.

Det beslut som fattats för elevresor på gymnasieskolan, som innebär att endast elever med minst sex kilometer från hemmet till skolan erhåller busskort. Beslutet får effekt från hösten 2020 med minskade kostnader på upp till 9,0 miljoner kronor.

Bedömningen är en negativ avvikelse mot budget vid årets slut. Det är fortsatt angeläget att skolskjuts och elevresor ses över för att säkra kostnadseffektivitet.

Volympott/planeringsreserv

Av planeringsreserven återstår det 1,7 miljoner kronor av de 2,5 miljoner kronor som var avsatta vid ingången av 2020.

Volympotten uppgick till 60,0 miljoner kronor vid årets början. Bedömningen är att volympotten inte kommer att förbrukas fullt ut under året. Det bygger dels på en bedömning om antal barn och elever under hösten som kommunala förskolor och skolor gjort samt hur det såg ut föregående år vid de avstämningar som kvarstår för fristående huvudmän. Prognosen är en positiv budgetavvikelse på drygt 22,0 miljoner kronor och som täcker upp för verksamheter som redovisar negativa budgetavvikelser.

5.4 Driftnämndernas ekonomiska resultat

I nedanstående tabell redovisas förbrukning för perioden januari-augusti samt helårsprognos per driftnämnd inom programområdet. I tabellen framgår också avvikelse samt förändringen av det ackumulerade resultatet.

Nämnd	Bokslut 2019	Utfall jan-aug	Budget 2020	Återstår av budget	Förbrukn %	Prognos 2-2020	Avvik
Belopp i tkr							
Förskolenämnd	-841 870	-526 256	-856 165	-329 909	61,5%	-854 966	1 200
Grundskolenämnd	-1 260 711	-807 936	-1 322 648	-514 712	61,1%	-1 332 148	-9 500
Gymnasienämnd	-525 603	-319 145	-514 530	-195 385	62,0%	-522 886	-8 356
Programnämnd	-1 080 353	-726 156	-1 107 362	-381 206	65,6%	-1 115 965	-8 603
Nettokostnad	-3 708 537	-2 379 493	-3 800 705	-1 421 212	62,6%	-3 825 964	-25 258
Varav intraprenader							-4 148
Totalt exklusive intraprenader							-21 110
Ingående ackumulerat resultat intraprenader							29 082
Ianspråktagande ack resultat 2020							-5 766
Nya underskott 2020							-3 034
Nya överskott 2020							4 651
Utgående ackumulerat resultat intraprenader 2020							24 933
Avvikelse inklusive ianspråktagande ack resultat 2020							-21 110
Årets avvikelse exkl intraprenader							1 617
Årets avvikelse intraprenader							
Justerad avvikelse inkl intraprenadernas över/underskott							-19 493

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Nedan följer en redovisning av driftsnämndernas ekonomi vid delårsrapport med prognos 2 för 2020

Nedan följer en redovisning av driftsnämndernas ekonomi i delårsrapport 2 för 2020. Inledningsvis några gemensamma förutsättningar för förskola och skola

Nämnderna arbetar med att fullgöra uppdraget för 2020, att uppnå god ekonomisk hållning, vilket innebär budget i balans det vill säga både att hämta hem förra årets negativa resultat och att anpassa organisationen till årets budgetram som inkluderar ett generellt effektiviseringskrav på 2,0 procent.

Tilldelningen bygger till största delen på resursfördelningsmodellerna för förskola, grundskola och gymnasieskola. Därutöver tilldelas nämnderna resurser för anslagsfinansierad verksamhet.

Det ekonomiska arbetet har fokus på att klara av att ta emot nya barn och elever, men också att anpassa organisationen utifrån faktiskt antal barn och elever. Det ställer krav på en flexibel organisation, då antalet barn och elever hela tiden förändras.

Både förskola och skola är personalintensiva verksamheter och större delen av budgettilldelningen går till personalkostnader vilket innebär att det främst är personalorganisationen som måste förändras när budgetförutsättningar ändras. Att få helårseffekt på personalförändringar kan vara svårt då många åtgärder sker först till hösten i samband med nytt läsår. Inom förskolan är det stora variationer i antalet barn mellan vår och höst och det har även varit det inom grundskolan, där det är stora elevkullar.

I den generella effektiviseringen på 2,0 procent ingick ett preliminärt effektiviseringskrav avseende inköp. En uppföljning skulle göras under våren 2020 om en eventuell omfördelning mellan nämnder. Beslut finns nu att ingen justering av den preliminära effektiviseringen kommer att ske.

Förskolenämnden

Förskolenämnden prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 1,2 miljoner kronor och är en förbättring mot årets första delårsrapport. Exklusive intraprenaderna är det en negativ budgetavvikelse på 0,5 miljoner kronor.

Intraprenaderna prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 1,7 miljoner kronor. Ingen enhet behöver använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Grunden för budgeten är antalet barn i oktober 2019. Bantalet har ökat under våren jämfört med oktober och förväntas minska till hösten vilket innebär en förväntad ramminskning på 5,4 miljoner kronor. Det är svårt att träffa höstens prognos fullt ut, eftersom det saknas insyn i kö för fristående förskolor samt att föräldrar kan välja att senarelägga inskolning med kort varsel. Det kan också finnas en risk att enheter har varit för optimistiska i sin bedömning.

För att värna kärnverksamheten har förvaltningen i uppdrag att minska de förvaltningsgemensamma kostnaderna med åtta procent. Effekten ut mot verksamhet blev därmed ett generellt effektiviseringsbehov på cirka 1,8 procent, vilket är mindre än den generella effektiviseringen från Programnämnd barn och utbildning.

Att få helårseffekt på personalförändringar är svårt eftersom många av åtgärderna sker först till hösten i samband med terminsstarten och personal som är övertalig till hösten kommer behöva rekryteras igen till våren då barnantalet åter förväntas öka.

Flertalet enheter står inför ett lägre barnantal i höst men prognostiserar ändå en budget i balans eller ett överskott. Det beror till stor del på att ekonomin i år har hjälpts upp av två corona-relaterade faktorer. Förskolorna har dels fått statsbidraget för kompensation för sjuklöner och samtidigt så har många förskolor haft lägre personalkostnader under våren än budgeterat eftersom både personal och barn varit frånvarande och det därför inte behövts tillsättas vikarier för sjukskriven personal.

Merparten av förskolorna prognostiserar en budget i balans men det finns enheter som inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Det beror bland annat på att enheter tappar barn till hösten, nya enheter som startar upp verksamhet har initialt höga driftkostnader, korttidsfrånvaro som genererar vikariekostnader, barn i behov av särskilt stöd som kräver ökade resurser som leder till ökade kostnader. I förskolan är det stora svängningar av antalet barn i förskolan under vår och höst. Det innebär att avdelningar öppnas och stängs och då särskilt under våren. Det ställer krav på en flexibel organisationen och som påverkar förskolorna ekonomiskt.

Ett av kraven kommunen har är att tillgodose att alla barn får en placering inom fyra månader. För att möta kravet krävs en flexibel organisation och lokaler vilket är en bidragande orsak till alla ny-/ombyggnationer och tillfälliga avdelningar som öppnas och stängs. Flexibilitet är resurskrävande eftersom det är svårt att få ekonomi på tillfälliga lösningar samt i uppstartskeden av verksamheter när avdelningarna inte har fullt antal barn.

Förvaltningsgemensamma kostnader, så som ESKA, och bemanning visar på en positiv budgetavvikelse på 1,9 miljoner kronor som täcker upp för verksamheter som redovisar negativ budgetavvikelse. Den kommungemensamma förskolan på obekvämtid, Västerpark, bedöms till en budget i balans vid årets slut.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 9,5 miljoner kronor vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,7 procent. Den negativa ekonomiska avvikelsen för intraprenaderna och enheten för flerspråkighet uppgår till 9,5 miljoner kronor och motsvarar nämndens negativa budgetavvikelse.

Att prognosen har förbättrats beror till stor del på två corona-relaterade faktorer. Skolorna har dels fått statsbidraget för kompensation för sjuklöner och samtidigt så har många haft något lägre personalkostnader under våren än budgeterat eftersom både personal och elever varit frånvarande och det därför inte behövs tillsättas vikarier för sjukskriven personal i samma utsträckning.

Intraprenaderna prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 5,8 miljoner kronor vilket innebär att enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Grunden för budgeten är antalet elever i oktober 2019. Elevantalet ökade under våren jämfört med oktober och förväntas också öka under hösten vilket innebär att nämnden har en förväntad ramökning med 14,2 miljoner kronor vilket finansieras inom volympotten. Ur volympotten. Det är svårt att träffa höstens prognos fullt ut och att det finns en risk att enheter har varit för optimistiska i sin bedömning.

För att värna kärnverksamheten har förvaltningen i uppdrag att minska de förvaltningsgemensamma kostnaderna med åtta procent. Effekten ut mot verksamhet blev därmed ett generellt effektiviseringsbehov på cirka 1,7 procent, vilket är mindre än den generella effektiviseringen från Programnämnd barn och utbildning.

Merparten av skolorna prognostiserar en budget i balans. Av de skolenheter som prognostiserar en budget i balans så kommer det i flera fall krävas åtgärder och att dessa åtgärder får effekt. Det finns enheter som inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Det förklaras bland annat av elever i behov av särskilt stöd som kräver ökade resurser, för stor organisation i förhållande till budget, nya enheter startar upp verksamhet som initialt har höga driftkostnader och skolor med minskat antal elever vilket påverkar de ekonomiska förutsättningarna. Nya skolor har i viss utsträckning använts som evakueringskolor under tiden skolor renoveras. Det är också viktigt att öka skolornas kostnadsmedvetenhet kring driftkostnader.

Måltidsverksamheten är organiserad inom Grundskolenämnden och är en kommungemensam organisation som servar verksamheter inom programområdet men också Vård- och omsorg, balans. Prognosen är osäker då Corona påverkat verksamheten i stor utsträckning. Dels har intäkterna uteblivit från restauranger och dagvård inom Vård och omsorg samt intäkter hänförliga till caféer på gymnasieskolorna med 7,5 miljoner kronor. Intäktsbortfallet vägs upp av att livsmedelskostnader sjunkit samt att vikariekostnader kunnat hållas nere då personal kunnat förflyttats dit behoven varit störst i och med den nya organisationen.

Enheten för flerspråkighet prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 3,7 miljoner kronor. Inför 2020 fick verksamheten en riktad effektivisering på 1,0 miljon kronor.

Effektiviseringen består i att enheten försöker anpassa antalet lärare i olika språk till behovet och det har inneburit att visstidsanställda fått lämna enheten och tillsvidareanställda satts i omställning. Omställningen för den personal som arbetar på enheten är svår att göra då deras avtal är inom ett smalt område och inte finns på någon annan enhet i Örebro kommun vilket innebär att enheten kvarstår med kostnaderna för personal i omställning. Studiehundledning minskar av olika anledningar vilket gör att enheten får mindre timmar att fakturera vilket påverkar enhetens ekonomi.

Prognosen för måltidsenheten är väldigt osäker då Corona påverkat verksamheten i stor utsträckning. Dels har intäkterna uteblivit från restauranger och dagvård inom Vård och omsorg samt intäkter hänförliga till caféer på gymnasieskolorna, totalt räknar måltidsenheten på ett intäktsbortfall på cirka 7,5 miljoner. Dessa intäktsbortfall vägs upp av att livsmedelskostnader sjunkit samt att vikariekostnader kunnat hållas nere då personal kunnat förflyttats dit behoven varit störst i och med den nya organisationen.

Förvaltningsgemensamt, grundsärskola, skolpsykologer, planeringsreserv lämnar positiva budgetavvikelser på totalt 5,7 miljoner kronor som täcker upp för enheter som lämnar negativa budgetavvikelser.

Gymnasienämnden

Gymnasienämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 8,4 miljoner kronor vilket innebär en negativ budgetavvikelse på 1,6 procent vilket är en förbättring mot årets första delårsrapport.

I resultatet ingår omställningskostnader med 6,4 miljoner kronor. Kostnader för omställning är högre i år än jämfört med föregående år. Höga omställningskostnader är en följd av personalminskningar i verksamheten. Utfallet av omställningskostnader kan öka om fler personer sätts i omställning som en följd av arbetet med en ekonomi i balans.

Inför 2020 justerades elevpengen för Restaurang och livsmedel samt Samhällsvetenskapliga programmet för elever med högfungerande autism från Programnämnd vilket ger dessa inriktningar bättre förutsättningar att nå en ekonomi i balans

Grunden för budgeten är antalet elever i oktober 2019. Antalet elever har minskat under våren jämfört med oktober och förväntas minska ytterligare under hösten vilket innebär en förväntad ramminskning på 4,0 miljoner kronor, (reguljär gymnasieskolan minskning med 7,7 miljoner kronor, Riksgymnasiet minskning med 0,3 miljoner kronor och gymnasiesärskolan ökning med 4,0 miljoner kronor).

Samtliga skolor prognostiserar negativa budgetavvikelser i olika storlekar. Det förklaras bland annat av att stor del av avvikelserna är hänförligt till minskat antal elever och att åtgärder inte vidtagits i tillräcklig omfattning för att förbättra resultatet, dimensionering av program till befintliga resurser och visst intäktsstopp kopplat till Corona.

Under året har flertalet åtgärder beslutats och verkställts för att ta steg mot en ekonomi i balans. Ett pågående arbete är förändring av utbildningsorganisationen vilket innefattar dimensionering av program och inriktningar för att anpassa verksamheten efter de rådande förutsättningarna. I och med att elevantalet kan skilja sig markant från ett år till ett annat är dimensioneringen ett arbete som behöver fortlöpa, men där anpassningen till förutsättningarna inte alltid går i samma takt som elevantalet förändras. Elevförändringen ger halvårseffekt på budget, däremot innebär dimensioneringen av personalen i vissa fall att personal hamnar i omställning. Förvaltningen fortsätter att arbeta aktivt med personal i omställning, både för att hitta lösningar för varje enskild

individ men även för att sänka nämndens omställningskostnader och minska tidskillnaden i förändring av kostnaderna jämfört med förändringen av budget.

Förvaltningsledningen beslutade att införa inköpsbegränsningar som implementerades genom att man i samråd med rektorerna gjorde en översyn över vilka inköp skolorna kunde avstå från eller minska. Effekterna har bidragit till en förbättrad prognos på 5,3 miljoner kronor. Åtgärden är av engångskaraktär. Verksamheterna arbetar löpande med kostnadsmedvetenhet och goda rutiner gällande inköp.

Språkintrösktion prognostiserar en negativ avvikelse på -1,0 miljon kronor. Elevminskning har varit en trend under en längre tid även om det under vårterminen varit en tillfällig elevökning. Ett omfattande arbete har gjorts och pågår för att anpassa organisationen vilket gett effekt på ekonomin som är i balans borträknat kostnader för omställning. Ett led i arbetet är flytt av verksamhet från Karolinska gymnasiet till Virginska gymnasiet

Riksgymnasiets negativa budgetavvikelse på knappt 3,0 miljoner beror på ett minskat antal elever och omställningskostnader. Det innebär att det färre antalet elever kan vara utspridda mellan skolor och program vilket begränsar möjligheterna till att justera organisationen utifrån en minskad budget.

Gymnasiesärskolan prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 5,3 miljoner kronor vilket är en förbättring som beror på att elevökningen till hösten väntas bli större än tidigare bedömnings vid delårsrapport 1. Sjukskriven personal till följd av Corona pandemin under våren har också bidragit till lägre personalkostnader.

Gymnasiesärskolan för döva och hörselskadade elever prognostiserar en positiv budgetavvikelse på 3,3 miljoner kronor. I budgeten för året hade verksamheten tagit höjd för att utöka skolverksamheten, boende samt bemanningen vilket inte blivit aktuellt. Verksamheten har i perioder under Coronapandemin haft sjukfrånvaro hos personalen på 60 procent vilket bidragit till en positiv avvikelse vilket också externa bidrag gjort.

Gemensam förvaltningsledning, psykologstöd och planeringsreserv visar på positiv budgetavvikelse på 1,3 miljoner som täcker upp för verksamheter som redovisar negativa budgetavvikelser.

Intraprenadernas resultat

Tabellen nedan visar intraprenadernas resultat 2020 per förskola och grundskola.

Intraprenader Belopp i tkr	Prognos 2 - 2020	Budget 2020	Avvikelse Budget - Prognos	Ingående ack resultat	Ianspråktagande av eget kapital	Nya underskott	Nya överskott	Prognos överfört ack resultat
Förskolor								
Adolfsberg förskolor	39 690	38 890	-800	-318	0	-800	0	-1 118
Norrby förskolor	27 755	27 755	0	1 770	0	0	0	1 770
Förskolor Lillån	45 481	46 481	1 000	1 259	0	0	1 000	2 259
Förskolor Varberga	49 846	50 646	800	2 105	0	0	800	2 905
Rosta förskola	27 170	27 570	400	2 038	0	0	400	2 438
Förskolor Väster	51 744	51 995	251	3 008	0	0	250	3 258
Nettokostnad	241 686	243 338	1 652	9 862	0	-800	2 451	11 513

Intraprenader Grundskolor	Prognos 2 - 2020	Budget 2020	Avvikelse Budget - Prognos	Ingående ack resultat	Ianspråktagande av eget kapital	Nya underskott	Nya överskott	Prognos överfört ack resultat
Engelbrekt, Stureskolan	81 081	80 182	-899	4 396	-900			3 496
Lillåns skola, Lillåns södra skola	66 735	66 535	-200	4 072	-200			3 871
Västra Engelbrekt, Tegnerskolan	55 423	52 223	-3 200	1 959	-1 959	-1 241		-1 241
Almbyskolan F-9	83 450	84 250	800	3 489	0		800	4 289
Gumacisskolan	52 953	51 953	-1 000	1 995	-1 000			995
Mellringeskolan F-6	25 398	25 698	300	-1 597	300			-1 297
Mellringeskolan 7-9	31 041	31 041	0	460	0			460
Norrbyskolan F-6	41 944	41 245	-700	-523	0	-700		-1 223
Rostaskolan F-6	35 745	34 745	-1 000	707	-707	-293		-293
Stora Mellösa F-6	12 723	12 723	0	858	0			858
Wallerska skolan F-6	23 863	24 263	400	1 296	0		400	1 696
Brunnskolan F-6	32 764	31 464	-1 300	2 108	-1 300			809
Brickebacken F-6	51 711	52 711	1 000	0	0		1 000	1 000
Nettokostnad	594 831	589 033	-5 800	19 220	-5 766	-2 234	2 200	13 420
Totalt förskolor och skolor	836 517	832 371	-4 148	29 082	-5 766	-3 034	4 651	24 933

Intraprenadernas ackumulerade resultat är fortsatt positivt för både förskolor och grundskolor. Fortsatt skiljer sig resultaten åt mellan enheterna. Ett antal grundskolor behöver använda eget kapital för att täcka årets negativa budgetavvikelse.

5.5 Kostnadsutveckling

Sammanställning av kostnadsutveckling som visar totala intäkter och kostnader för samtliga nämnder inom programområde Barn och utbildning.

Nämnd Belopp i tkr	Bokslut 2019	Utfall jan-aug	Budget 2020	Återstår av budget	Förbrukn %	Prognos 2-2020	Avvik
Intäkter							
Barnomsorgsavgifter	115 346	75 541	113 852	38 311	66,4%	118 044	4 192
Driftbidrag	374 395	261 912	363 034	101 122	72,1%	386 183	23 149
Försäljning av verksamhet	242 342	147 545	235 545	88 000	62,6%	230 066	-5 479
Övriga intäkter	343 581	192 895	368 226	175 331	52,4%	308 210	-60 016
Summa intäkter	1 075 664	677 893	1 080 657	402 764		1 042 503	-38 154
Kostnader							
Personalkostnader	-2 565 769	-1 653 910	-2 624 886	-970 976	63,0%	-2 617 043	7 843
Köp av verksamhet	-1 094 147	-683 918	-1 119 096	-435 178	61,1%	-1 090 567	28 529
Lokalkostnader	-625 357	-426 200	-645 353	-219 153	66,0%	-652 531	-7 178
Entreprenad/fastighet mm	-242 831	-148 244	-260 144	-111 900	57,0%	-268 114	-7 970
Kapitalkostnader	-48 028	-31 883	-45 352	-13 469	70,3%	-47 397	-2 045
Skolskjuts/elevresor	-90 490	-56 514	-75 273	-18 759	75,1%	-84 503	-9 230
Övriga kostnader	-117 579	-56 717	-111 258	-54 541	51,0%	-108 312	2 946
Summa kostnader	-4 784 201	-3 057 386	-4 881 362	-1 823 976		-4 868 467	12 895
Nettokostnad	-3 708 537	-2 379 493	-3 800 705	-1 421 212		-3 825 964	-25 259

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Kommentar kring intäkter

Barnomsorgsavgifterna från vårdnadshavare som har barn i förskola och fritidshem är fortsatt höga till följd av den årliga kontrollen av inkomstuppgifter som infördes under 2019.

Driftbidrag, som främst utgörs av statsbidrag, har minskat de senaste åren i takt med minskat flyktingmottagande. Den positiva avvikelser mot budget avser statsbidrag som är av engångskaraktär.

Försäljning av verksamhet har minskat vilket främst utgör lägre interkommunala intäkter för sålda platser.

Övriga intäkter innebär en negativ budgetavvikelse som dels beror på att programområdets nämnder har balanserat nämndernas budget för att få en ekonomi i balans. Dessa intäkter fordrar åtgärder som till stora delar inte kommer realiseras under året.

Kommentar kring kostnader

Personalkostnaden som är den avsevärt största posten innebär en negativ budgetavvikelse. Här ingår effekter av sjukfrånvaro kopplat till Corona, vakanser och årlig lönerevision, viktigt om jämförelse mellan åren görs.

Köp av verksamhet lämnar en positiv avvikelse som främst beror på att en stor del av volympotten inte förväntas förbrukas fullt ut under året.

Lokalkostnaderna har ökat kraftigt de senaste åren men är nu i stort sett i nivå med budget. Entreprenad/fastighet inkluderar upparbetade kostnader för Tengvallaskolan där upparbetade projekteringskostnader kostnadsförs när byggnationen inte blev av.

Kostnader för skolskjuts och elevresor ökar till följd av ökat antal elever och taxehöjning från Region Örebro län. Kostnadsutvecklingen har inte fullt ut hanterats inom budget däremot kommer åtgärden om rätten till busskort om färdvägen är minst 6 kilometer mellan bostad och skola att få förväntad halvårseffekt. Här ingår också kostnader för skolskjuts till följd av Coronapandemin

Övriga kostnader innebär en positiv budgetavvikelse till följd av att planeringsreserven inte förväntas nyttjas fullt och återhållsamhet med de gemensamma medel som Programnämnd barn och utbildning avsatt för respektive verksamhet, förskola, grundskola och gymnasieskola.

5.6 Investeringar

Objekt	Utfall jan-aug	Budget 2020	Återstår av budget	Förbrukat %	Prognos 2-2020	Avvikelse tkr
Belopp i tkr						
Förskolenämnd	-1 960	-5 232	-3 272	37%	-4 732	500
Grundskolenämnd	-13 450	-16 462	-3 012	82%	-16 462	
Gymnasienämnd	-1 270	-3 505	-2 235	36%	-3 505	
Datorer i förskola och skola	-6 154	-11 400	-5 246	54%	-6 154	5 246
Datorer gymnasieskola		-8 000	-8 000		-7 800	200
Programnämnd		-1 026	-1 026		-1 026	
Nettokostnad	-22 834	-45 625	-22 791	50%	-39 679	5 946

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken är en intäkt

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2020 uppgår till 45,6 miljoner kronor. Det prognostiserade utfallet för året uppgår till 39,7 miljoner kronor vilket innebär att i dagsläget kommer inte hela utrymmet att nyttjats under 2020.

En investering är förenad med driftskostnader i form av avskrivning och internränta och denna kostnad ska inrymmas inom förskolans eller skolans tilldelade budgetram.

Medel har använts till inköp av inventarier till förskolor och skolor, förnärvarande är det utrustning av nya förskolor och skolor. Inköp av datorer till verksamheten som avser den pedagogiska verksamheten utifrån den IT satsning som ska bidra till att utveckla pedagogiken och skapa förutsättningar för nya hjälpmedel.

6. Fem år i sammandrag.

Fem år i sammandrag	2016	2017	2018	2019	Bedömning 2020
Ekonomisk avvikelse, programområdet	46,6	-13,2	-81,0	-6,7	-25,3
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	146 631	150 192	153 367	155 696	156 595
Åldersgruppen 1-5 år	9 375	9 448	9 409	9 458	9 358
Åldersgruppen 6-15	16 764	17 463	18 134	18 656	19 087
Åldersgruppen 16-18 år	4 746	4 941	5 021	5 047	5 091
Förskoleverksamhet					
Antal barn i kommunal förskola	7 101	7 135	7 145	7 202	Oförändrad
Antal barn i pedagogisk omsorg, dagtid	0	0	0	0	Oförändrad
Antal barn i fristående förskola	1 119	1 120	1 096	1 073	Oförändrad
Antal barn i pedagogisk omsorg, fristående regi	30	30	28	45	Öka
Andel inskrivna barn i fristående förskola	14	14	13	13	Oförändrad
Antal barn fr andra kommuner i ÖK förskolor	21	22	16	18	Oförändrad
Antal intraprenader	7	7	6	6	Oförändrad
Varav antal barn i intraprenad	2 185	2 175	2 035		Oförändrad
Grundskoleverksamhet					
Antal elever i kommunal grundskola	13 391	13 818	14 389	14 925	Öka
Antal elever i obligatorisk särskola	133	141	149	184	minska
Antal elever i fristående grundskola	3 271	3 366	3 463	3 526	Oförändrad
Andel elever i fristående grundskola	20	20	19	19	Oförändrad
Antal elever fr andra kommuner i ÖK grundskolor	83	77	72	74	Oförändrad
Antal elever fr andra kommuner i ÖK särskolor	8	7	6	5	Oförändrad
Antal intraprenader	10	10	11	11	Oförändrad
Varav antal elever i intraprenad	5 844	7 422	6 785		Oförändrad
Gymnasieverksamhet					
Antal elever i kommunal gymnasieskola	5 237	5 276	5 270	5 163	Minska
Antal elever i kommunal gymnasiesärskola	114	103	104	111	Öka
Antal elever i fristående gymnasieskola	1 289	1 296	1 420	1 521	Öka
Antal elever i andra kommuner fr ÖK	86	102	184	128	Oförändrad
Antal elever fr andra kommuner i ÖK i gymnasieskolor	1 538	1 481	1 589	1 552	Oförändrad
Antal elever fr andra kommuner i ÖK särskolor	40	42	43	47	Öka
Andel elever i fristående gymnasieskola	26	25	28	29	Öka
Antal intraprenader	0	0	0	0	0
Varav antal elever i intraprenad	0	0	0	0	0
Övrigt					
Antal elever med skolskjuts, läsårsvi	2 216	2 750	2 995		ÅB

7. Servicegarantier

Servicegarantierna är kommunens verktyg för att ange för medborgarna vilken service-/kvalitetsnivå de kommunalt finansierade tjänsterna har. De unika servicegarantierna fastställs av programnämnderna. Programnämnderna svarar för att etablera, analysera, revidera, ta bort och lägga till garantier.

Det är viktigt att medborgarna upplever att de får en bra och snabb service av oss som arbetar i Örebro kommun. Kvaliteten på våra tjänster ska vara god och medborgarna ska få ett gott bemötande. Vi ska vara tillgängliga för medborgarna. Medborgarnas behov och intressen står i centrum. Vår service ska vara på lika villkor för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Servicegarantier	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Målvärde 2020
Utfallen är i andel, procent						
Förskolan						
Du och ditt barn får en kontaktperson att vända sig till	T 79	T 79	T 79	T 76	F 78, P 79, T 78	90-100
På din förskola ska det finnas olika forum till exempel Unikum och föräldramöten där dina och andra föräldrars synpunkter kan föras fram och diskuteras	Ny fråga 2017	T 94	T 93	T 92	F 91, P 91, T 91	90-100
Grundskolan						
Det finns alltid någon på din skola som du kan vända dig till med frågor eller problem	T 85	T 85	T 82	T 83	F 84, P 83, T 83	90-100
Du får av din lärare veta vad du ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika kurserna	T 83	T 82	T 81	T 82	F 81, P 83, T 82	90-100
Alla elever som slutar årskurs 1 ska kunna läsa	T 93	T 91	T 89	T 91	F 94, P 89, T 91	90-100
Som förälder får du samma dag veta om ditt barn har olovlig frånvaro	T 62	T 69	T 69	T 70	F 73, P 76, T 74	90-100
Gymnasieskolan						
Du får av din lärare veta vad du ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika kurserna	T 79	T 80	T 78	T 80	F 82, P 83, T 82	90-100
Det finns alltid någon i skolan som du kan vända dig till med frågor och problem	T 81	T 80	T 84	T 84	F 85, P 81, T 83	90-100
Jag känner mig trygg i skolan	T 90	T 92	T 92	T 90	F 91, P 91, T 90	90-100

Resultatet från årets mätning visar att målvärdet för service-garantierna ”forum för synpunkter i förskolan”, ”läsa i årskurs 1” samt ”trygghet i gymnasieskolan” uppnår målvärdet på en övergripande nivå. Övriga garantier har varierande resultat, där det i många fall ligger på ungefär samma nivåer över åren. Som tidigare beskrivits arbetar enheterna med sina respektive resultat.

8. Inriktningar och åtaganden

Nedan redovisas en sammanställning av Programnämnd barn och utbildnings egna inriktningar och åtaganden utifrån årets programplan samt status på dessa enligt följande: ej påbörjad, pågår, slutförd.

Målområde 1 Örebroare i sin fulla kraft

Nämndens åtaganden:

- En genderbudgetanalys ska genomföras inom utvalt område för att synliggöra eventuella skillnader och därmed kunna anpassa resurserna. Analysen kommer att ske i samarbete med strategier inom hållbarhetsområdet. Status: SLUTFÖRD
- Översyn ska ske av resursfördelningsmodellerna för förskola och den obligatoriska sarskolan i syfte att följa upp hur modellerna styr mot önskade mål och effekter för ökad likvärdighet. Status: PÅGÅR
- En kartläggning ska genomföras av andel barn i förskoleålder, som går/inte går i förskolan indelat per geografiskt område i syfte att få en bild av nuläget. Status: SLUTFÖRD

Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

Nämndens åtagande eller inriktning:

- I Örebro ska det finnas en tydlig struktur för arbetet med tidiga insatser för individer i behov av stöd. (Inriktning) Status: EJ PÅBÖRJAD
- Utveckla och förbättra lek-och lärandemiljöer som stödjer inläring och trygghet. (Inriktning) Status: PÅGÅR
- Det strukturerade arbetet med en sammanhållen skolutveckling inom ramen för ”Topp 25 2025 - Skolutveckling tillsammans” ska fortsätta, i syfte att nå ökad måluppfyllelse. (Inriktning)- Status: PÅGÅR
- För att bättre kunna möta behoven hos individen ska alla berörda parter (verksamheter, nämnder och bolag) samverka med varandra för individens bästa. (Inriktning) Status: PÅGÅR
- Fortsätta det programövergripande uppdraget med att säkerställa skolpliktsansvaret. Status: PÅGÅR
- Utifrån den statliga utredningen om Riksgymnasiet, för elever med dövhet, hörselnedsättning eller grav språkstörning, ska ett arbete ske med att säkra en hög kvalitet och resurstilldelning samt skapa beredskap inför förväntad lagförändring. Status: PÅGÅR
- Utifrån Centralt skolstöds förändrade organisation hösten 2019 ska den nya organisationen utvärderas. Status: PÅGÅR
- Bidra i det regionala arbetet med TABB (Tillsammans för alla barns bästa). Status: PÅGÅR
- Etablera objektarkitekturen inom digitalt lärande. Status: SLUTFÖRD
- Säkerställa att arbetet påbörjas med ett IT-stöd för kunskapsuppföljning över tid. Status: SLUTFÖRD
- Påbörja arbetet med en strategisk plan för elevadministrativa system. Status: PÅGÅR
- Den pågående satsningen Arbetsmarknadskunskap, i Handelskammarens regi, bidrar till målet. Syftet är att minska klyftan mellan arbetslivet och skolan genom bland annat inspirationslektioner för elever i årkurs 7-9 och gymnasieskolan. Status: SLUTFÖRD
- Fortsätta utreda behovet av så kallade internationella skolplatser med syftet att skapa en kvalitativ utbildning med internationell läroplan och genom det skapa större konkurrenskraft i regionen för utländsk arbetskraft. Status: PÅGÅR

- Fortsätta stärka arbetet kring studie- och yrkesvägledning. Status: PÅGÅR

Målområde 3: Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 4: Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 5: Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

Inga riktade åtaganden inom målområdet.

Målområde 6: Hållbara och resurseffektiva Örebro

Nämndens inriktningar och åtaganden:

- Utveckla principer för ekonomistyrning som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel. (Inriktning) Status: PÅGÅR
- Genomföra en strukturomvandling för att säkerställa välfärdens tillväxt i tider av demografisk förändring. (Inriktning) Status: EJ PÅBÖRJAD
- Förbättra och samordna nyttjandegraden av befintliga och framtida lokaler i Örebro kommun. (Inriktning) PÅGÅR
- Säkerställa resursanvändning vid simundervisning. Status: PÅGÅR
- Säkerställa kostnadsposter för särskilt stöd på specialskolor med anledning av stora kostnadsökningar. Status: SLUTFÖRD
- Säkerställa finansiering och gränsdragning för utrustning vid nybyggnation av grundskolor. Status: PÅGÅR
- Säkra behov och kostnadsutvecklingen för skolskjuts. Status: PÅGÅR
- Utveckla samordning och långsiktig strategisk planering för sökande och användning av statsbidrag. Status: EJ PÅBÖRJAD
- Se över möjligheten att ta in barnomsorgsintäkter från vårdnadshavare inom fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Status: PÅGÅR
- Se över möjligheten till en enhetlig process för interkommunala ersättningar för förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola. Status: PÅGÅR
- Se över möjligheten att ha en gemensam kö- och antagningsprocess inom förskola och pedagogisk omsorg. Status: PÅGÅR
- Revidera riktlinjen för Örebro kommuns utbildning av nyanlända och flerspråkiga barn och elever. Status: PÅGÅR
- Revidera riktlinje för skolskjuts. Status: PÅGÅR
- Se över tilldelningen till utförare som bedriver verksamhet för barn på obekvämtid. Status: SLUTFÖRD
- Se över nuvarande timersättning gällande tilläggsbelopp inom förskola och skola. Status: PÅGÅR
- Stärka information och kommunikation kring kommungemensamma resurser. Status: SLUTFÖRD
- Säkra programdirektörens roll i kompetensförsörjningen kopplat till strategin Arbetsgivarpolitisk strategi för kompetensförsörjning samt processtyrnings specifikationen. Status: PÅGÅR
- Utveckla och samordna samarbetet med utbildningsgivare (universitet, folkhögskola). Status: PÅGÅR

9. Bilagor.

Bilaga 1 Delårsrapport med prognos 2 - 2020 Förskolenämnden

Bilaga 2 Delårsrapport med prognos 2 - 2020 Grundskolenämnden

Bilaga 3 Delårsrapport med prognos 2 - 2020 Gymnasienämnden